

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
ku.kkm@regeringskansliet.se

Musik i Syd

Remissyttrande – Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun SOU 2023:58 (Ku2023/01093)

Allmänt

Musik i Syd ställer sig positiv till huvuddragen i utredningens ambition. Mer flexibla samverkansformer stärker förutsättningarna för ett breddat deltagande och en dynamisk utveckling inom kulturens olika områden.

Musik i Syd menar dock att utredningens förslag på åtgärder inte fullt ut möter dessa ambitioner utan i stället riskerar att försämra förutsättningarna för kultur i hela landet, öka administrationen och komplicera modellen i stället för att förbättra den.

Musik i Syd konstaterar, grundat i lång erfarenhet av regional spridning av kultur till både små och stora kommuner, att många av de behov som påtalas i utredningen kan lösas inom nuvarande modell och lagstiftning. Vi vill framhålla att en långsiktig och stabil trepartsfinansiering mellan kommunal, regional och statlig nivå är en förutsättning för kultur i hela landet. För att kunna inkludera nya insatser och kulturområden krävs både en indexering av de statliga anslagen och riktade statliga förstärkningar.

Synpunkter

Förslag till lag om samverkan på kulturområdet

Musik i Syd har flera invändningar mot den föreslagna lagen. Förslaget till ny lag innehåller en övergripande ändamålsparagraf som enbart anknyter till några av de nationella kulturpolitiska målen. Man bör här säkra en mera generell och heltäckande hänvisning till de nationella målen för att undvika gränsdragnings- och tolkningsproblem. Med det nya förslaget riskerar viktiga områden som exempelvis barn och unga att försvinna. Vi vill även betona bevarandet av de nationella kulturpolitiska målen som avgörande för att garantera konstnärlig frihet.

Musik i Syd ser det som en risk att kommuner genom förslaget ges olika förutsättningar och därmed riskerar att delas upp i a- och b-kommuner. Det är också problematiskt att viktiga begrepp som "civilsamhället" tagits bort ur formuleringarna. En demokratisk process med beslut om kulturplaner i

regionfullmäktige är viktig. Om en samverkansplan inte antas politiskt kan inte heller ansvar utkrävas och rollfördelningen blir därmed otydlig. Transparensen minskar och vi ser en ökad risk för att kulturområdet i högre utsträckning hanteras som ett medel för att nå andra politikområdets mål. Musik i Syd ansluter härvidlag till Regionsamverkan Sydsveriges remissyttrande.

Samverkan region – kommun

Musik i Syd håller med om att samverkan med kommunerna kan och bör vidareutvecklas, men ser en stor risk i att vissa kommuner ges befogenheter som andra kommuner inte får. Förslaget gynnar resursstarka kommuner och missgynnar dem med mindre resurser och riskerar därmed att förstärka polariseringen mellan stad och land.

Förslaget med regionens roll som "samverkansingenjör" är svårförståeligt med en oklar rollfördelning som följd och vi ser att såväl samverkansplanerna som förslaget till ny modell i sin helhet snarare riskerar ökad administration, där framför allt små kommuner som redan idag brottas med minimala administrativa resurser inom kulturområdet blir de stora förlorarna.

Institutionens roll

De regionala musikinstitutionerna har, som nämns i utredningen (8.3), en väl utbyggd struktur med bl.a. en avgörande betydelse som arbetsgivare för det professionella fria musiklivet och som stöd till arrangörer för att främja lokalt engagemang. Utredningen understryker också att dagens institutioner är ett gemensamt åtagande för stat, region och kommun som behöver vårdas även framgent, en slutsats som vi särskilt vill framhålla.

Musik i Syds erfarenheter i relation till utredningens förslag

Musik i Syd är en del av Regionsamverkan Sydsverige. Den regionala kulturverksamheten i Sydsverige bedrivs i samverkan med andra regioner, vilket vi ser som en framgångsfaktor. Härigenom samordnas insatser på ett effektivt sätt med bättre förutsättningar för alla parter som följd. Motsvarande samverkan med tillhörande ekonomisk fördelning är möjlig för andra regionala samarbeten inom nuvarande modell.

Musik i Syd vill också understryka den mängd av nydanande arbete som sker inom ramen för etablerade institutioner. En stor andel utvecklingsprojekt har i grunden bidragit till möjligheter där vi idag ser både ett nationellt genomslag och nya former för att nå både ett vitalt och professionellt kulturliv och en regional spridning. I vårt fall är samtliga kommuner inom vårt upptagningsområde inkluderade i såväl konstnärlig dialog som mottagande och engagemang, men där möjligheten till stärkt samverkanfinansiering för mindre kommuner skulle välkomnas.

Kulturinstitutionen skolan

Utredningen betonar vikten av att det offentliga skolsystemets alla nivåer, från för- och grundskolan till eftergymnasial utbildning, ger alla elever en kvalificerad kulturell orientering. Musik i Syd instämmer i utredningens analys och vill understryka vikten av att tillmäta de estetiska ämnena i grundskola och gymnasium större vikt, något som även Myndigheten för Kulturanalys påtalar i tidigare rapport. Ett kreativt tänkande är avgörande för all inlärning och vi kan se en koppling mellan nedåtgående PISA-resultat och minskat utrymme av estetiska ämnen i läroplaner.

För musikområdets och därmed det svenska musikundrets framtid krävs ökat utrymme för musiken i såväl lärarutbildning som läroplaner.

Kristianstad, 15 mars, 2024

Susanne Rydén
VD Musik i Syd

Nicola Rabi
Ordf. Musik i Syd

Eva Johnsson
Vice ordf. Musik i Syd